

પ્રધાનમંત્રી શ્રમયોગી માનધન યોજના FAQ

પ્રશ્ન ૧: પ્રધાનમંત્રી શ્રમયોગી માનધન યોજના શું છે?

- પ્રધાનમંત્રી શ્રમયોગી માનધનએ અસંગઠિત કામદારો માટે રૂ. 15000 કે તેથી ઓછી માસિક આવક સાથે 18 થી 40 વર્ષની વયના લોકો માટે સ્વૈચ્છિક અને સહયોગી પેન્શન યોજના છે.

પ્રશ્ન ૨: આ યોજના કોણ સબસ્ક્રાઇબ કરી શકે છે?

- 18-40 વર્ષની વયજૂથમાં કોઈપણ અસંગઠિત કામદાર, જેમની નોકરી પ્રાસંગિક છે, જેમ કે ઘર આધારિત કામદારો, શેરીવિકેતાઓ, હેડલોડર, ઈન્ટનાભટ્ટા, મોચી, ચીથરાપીકર્સ, ઘરેલુંકામદારો, ધોબી-પુરુષો, રિક્ષાચાલકો, રૂ. 15,000/- થી ઓછી માસિક આવક ધરાવતા ગ્રામીણ ભૂમિહીન મજૂરો, પોતાના ખાતાના કામદારો, કૃષિકામદારો, બાંધકામ કામદારો, બીડી કામદારો, હાથશાળ કામદારો, ચામડાના કામદારો વગેરે. કાર્યકરને રાષ્ટ્રીય પેન્શન યોજના (NPS), કર્મચારી રાજ્યવીમા નિગમ યોજના, કર્મચારી ભવિષ્ય નિધિ સંગઠન યોજના જેવી કોઈપણ વૈધાનિક સામાજિક સુરક્ષા યોજનાઓ હેઠળ આવરી લેવામાં આવેલી જોઈએ નહીં અને તે આવકવેરા ચૂકવનાર નથી.

પ્રશ્ન ૩: આ યોજનાનો લાભ શું છે?

- જોકોઈ અસંગઠિત કાર્યકર યોજનામાં સબસ્ક્રાઇબ કરે છે અને તેણે 60 વર્ષની ઉંમર સુધી નિયમિત યોગદાન ચૂકવ્યું છે, તો તેને લઘુત્તમ માસિક રૂ. પેન્શન મળશે. 3000/- તેમના મૃત્યુ પછી, જીવન સાથીને માસિક કુટુંબ પેન્શન મળશે જે પેન્શનના 50% છે.

પ્રશ્ન ૪: લાભાર્થી કેટલા વર્ષ માટે યોગદાન આપશે?

- એકવાર લાભાર્થી 18-40 વર્ષની વયની એન્ટ્રી ઉંમરે આ યોજનામાં જોડાય પછી, તેણે 60 વર્ષની ઉંમર સુધી યોગદાન આપવું પડશે.

પ્રશ્ન ૫: યોજના હેઠળ કેટલું પેન્શન મળશે? કઈ ઉંમરે?

- યોજના હેઠળ, લઘુત્તમ પેન્શનરૂ. 3000/- દર મહિને ચૂકવવામાં આવશે. આ પેન્શન લાભાર્થીની 60 વર્ષની ઉંમરે પહોંચવાથી શરૂ થશે.

પ્રશ્ન ૬: આ યોજનામાં જોડાવા માટે કોણ હકદાર નથી?

- આ યોજના હેઠળ કોઈપણ કાર્યકર કે જે કોઈપણ વૈધાનિક સામાજિક સુરક્ષા યોજના હેઠળ આવરી લેવામાં આવે છે જેમ કે NPS, ESIC, EPFO અને આવક વેરા ચૂકવનાર યોજનામાં જોડાવા માટે હકદાર નથી.

પ્રશ્ન ૭: મારે મારી જન્મતારીખ અને આવકનો પુરાવો આપવો પડશે કે કેમ?

- ઉંમર અથવા આવકનો કોઈ અલગ પુરાવો આપવો પડશે નહીં. નોંધણી માટે સ્વ-પ્રમાણપત્ર અને આધારનંબર પ્રદાન કરવાનો આધાર હશે. જોકે કોઈપણ ખોટી જાહેરાતના કિસ્સામાં, યોગ્ય દંડ થઈ શકે છે.

પ્રશ્ન ૮: યોગદાનની રીત શું છે?

- પ્રાથમિક રીતે, યોગદાનનો મોડ ઓટો-ડેબિટ દ્વારા માસિક ધોરણે છે. જો કે, તેમાં ત્રિમાસિક, અર્ધવાર્ષિક અને વાર્ષિક યોગદાનની જોગવાઈઓ પણ હશે. પ્રથમ યોગદાન સામાન્ય સેવા કેન્દ્રમાં રોકડમાં ચૂકવવાનું રહેશે.

પ્રશ્ન ૯: શું કોઈ વહીવટી ખર્ચ થશે?

- લાભાર્થીને કોઈ વહીવટી ખર્ચ થશે નહીં કારણકે તે ભારત સરકારની સંપૂર્ણ સામાજિક સુરક્ષા યોજના છે.

પ્રશ્ન ૧૦: નોમિનેશનની સુવિધા છે કે કેમ?

- હા, યોજના હેઠળ, નોમિનેશનની સુવિધા ઉપલબ્ધ છે. યોજના હેઠળ લાભાર્થી કોઈપણને નોમિની તરીકે નોમિનેટ કરી શકે છે.

પ્રશ્ન ૧૧: પેન્શનની શરૂઆત પહેલાં મૃત્યુના કિસ્સામાં શું થાય છે?

- આવી ઘટનામાં, જો કોઈ લાભાર્થીએ નિયમિત યોગદાન આપ્યું હોય અને કોઈ કારણસર તેનું મૃત્યુ થયું હોય, તો તેના/તેણીના જીવનસાથી બાકીના સમયગાળા માટે નિયમિત યોગદાનની ચૂકવણી કરીને પછીથી યોજનામાં જોડાવા અને ચાલુ રાખવા માટે હકદાર રહેશે. યોગદાનનો સમયગાળો પૂરો થવા પર, જીવનસાથીને રૂ.3000/-નું માસિક પેન્શન મળશે. વૈકલ્પિક રીતે, જો જીવનસાથી ઈચ્છે તો, સભ્યના યોગદાનની રકમ તેના/તેણીના નોમિનીને બેંકદરોના વ્યાજની બચતના સમકક્ષ વ્યાજ સાથે પરત કરવામાં આવશે.

પ્રશ્ન ૧૨: શું પ્રધાનમંત્રી શ્રમયોગી માનધનના સભ્ય બનવા માટે કોઈ શૈક્ષણિક લાયકાત નિર્ધારિત છે?

- ના. યોજનામાં જોડાવા માટે કોઈ લઘુત્તમ શૈક્ષણિક લાયકાત જરૂરી નથી.

પ્રશ્ન ૧૩: લાભાર્થીના મૃત્યુ પછી કોઈ નોમિનેશનની સુવિધા(પત્નિ સિવાયની) ઉપલબ્ધ છે કે કેમ?

- જીવનસાથી, જો જીવતા હોય, તો મૃત્યુની માહિતી અને મૃત્યુ પ્રમાણપત્રના ઉત્પાદન પર આપમેળે કુટુંબપેન્શનના લાભાર્થી બનશે.

પ્રશ્ન ૧૪: નોંધણી કેન્દ્રમાં કયા દસ્તાવેજો સબમીટ કરવાના છે?

- લાભાર્થીએ ઓટો-ડેબિટ સુવિધા માટે સંમતિ ફોર્મ સાથે આધારકાર્ડ, બચત બેંક પાસબુક અને સ્વ-પ્રમાણિત ફોર્મ પ્રદાન કરવું પડશે.

પ્રશ્ન ૧૫: શું લાભાર્થીએ ૬૦ વર્ષની ઉંમર સુધી માસિક યોગદાન ચૂકવવું જરૂરી છે?

- હા. યોજનામાં જોડાયા પછી, લાભાર્થીએ 60 વર્ષની ઉંમર સુધી નિયત માસિક યોગદાન ચૂકવવાનું રહેશે.

પ્રશ્ન ૧૬: જો કાર્યકર અસંગઠિત કાર્યકર તરીકે આ યોજનામાં જોડાય છે અને તે સંગઠિત ક્ષેત્રમાં જોડાય છે, EPFO હેઠળ નોંધણી થાય છે અને ફરીથી અસંગઠિત ક્ષેત્રમાં પાછો આવે છે, તો શું થાય છે, તેના માટેની પદ્ધતિઓ શું હશે?

જો કામદાર અસંગઠિતક્ષેત્રમાંથી સંગઠિત ક્ષેત્રમાં જાય છે, તો આવી ઘટનામાં, લાભાર્થી યોજના સાથે ચાલુ રાખી શકે છે જો કે સરકાર યોગદાન બંધ થઈ જશે અને સભ્યને સરકાર જેટલી વધારાની રકમ ચૂકવવી પડશે. વૈકલ્પિક રીતે, તે વ્યાજ સાથે તેનું યોગદાન પાછું ખેંચી શકે છે